

Czwarta próba dojścia

2014-04-14

We wtorek (15 kwietnia) o godzinie 18.00 w Bunkrze Sztuki odbędzie się otwarcie wystawy oraz performans artystyczny *Czwarta próba dojścia*. Wystawa przedstawia niezwykle duetu performerski (Piotr Grzybowski, Maciej Toporowicz) działający w latach 80. XX wieku w Krakowie.

Wystawa grupy AWACS, tworzonej w latach 1981–1983 przez Piotra Grzybowskiego i Macieja Toporowicza, zaprezentuje zbiór artefaktów dokumentujących działalność grupy. Jest wstępem do szerszej dyskusji krytycznej i naukowej na temat dorobku tego kolektywu. W ramach przygotowań i trwania ekspozycji rozpocznie się proces gromadzenia materiałów, które złożą się na bank historii mówionej – zbiór nagrań wideo wypowiedzi artystów i świadków wydarzeń zainicjowanych przez AWACS. Docelowo efekty zostaną udostępnione szerokiej publiczności.

Piotr Grzybowski i Maciej Toporowicz w 1981 roku stworzyli unikatowy duet performerski, który w okresie swej twórczej aktywności zorganizował szereg akcji kontestujących zinstytucjonalizowane i tradycyjne modele życia artystycznego w Krakowie. Performanse odbywały się, zazwyczaj nielegalnie, w przestrzeniach instytucji sztuki np. w Biurze Wystaw Artystycznych – dzisiejszym Bunkrze Sztuki – (*Róża*, 1981, podczas IX Spotkań Krakowskich), w pracowniach Akademii Sztuk Pięknych (np. *Tapes*, 1981) czy prywatnych mieszkaniach i piwnicach (*Underground*, 1981). Inspirowani doświadczeniami ruchów neoawangardowych (przede wszystkim akcjonistów wiedeńskich), performerzy uosabiali determinację młodego pokolenia artystów, w którego losy gwałtownie wpisał się wybuch stanu wojennego.

Punktem wyjścia dla kuratora wystawy jest założenie, że podstawowym walorem artystycznym sztuki kreowanej przez AWACS był bunt. Może on być utożsamiany z ogólnością tendencją kontrkultury początku lat 80. oraz łączony z walorem nostalgicznym wywodzonym z doświadczeń krakowskiego środowiska. AWACS w swoich drastycznych i ekstremalnych projektach, wynikających z potrzeby przekraczania kolejnych granic, trafnie ukazywał emocje ówczesnego młodego pokolenia szarej rzeczywistości PRL-u.

W latach działalności grupy fenomen grupy AWACS był odnotowywany w czołowych czasopiśmie światowych poświęconych sztuce performansu. Jej dorobek jest wciąż pamiętany w środowisku artystów zajmujących się performansem, nigdy jednak nie został poddany systematycznej rewizji naukowej, reinterpretacji czy szerszemu upowszechnieniu. Wystawa w Bunkrze Sztuki ma zamiar to zmienić.

Wystawa dedykowana jest pamięci Piotra Grzybowskiego, który zmarł w sierpniu 2013 roku, już w trakcie przygotowań do wystawy.

W czasie otwarcia wystawy Maciej Toporowicz zaprezentuje akcję grupy AWACS zatytułowaną *Czwarta próba dojścia*, pierwotnie wykonaną w prywatnym mieszkaniu przy ul. Dietla w Krakowie w listopadzie 1982 roku.